

Ἡ συνάδελφος τῶν «Καιρῶν» δασκαλίζει ἀπαισίως, καὶ στὴν γλῶσσα, συνεπῶς καὶ στὶς ἰδέες. Ἀναπόσπαστα τὰ δυὸ αὐτά. Ἀδελφωμένα. Ὁ δασκαλισμὸς στὴ γλῶσσα, ἔχει ὡς ἀπαραίτητο παρακολούθημα τὸ δασκαλισμὸς στὶς ἰδέες. Ποιὸ γεννάει τᾶλλο, δὲν ἤμπορῶ νὰ τὸ εἰξεύρω. Ὅπως τὸ ζήτημα τοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς κότιας, ἔτσι καὶ αὐτὸ τὸ ζήτημα, γιὰ μένα τοῦλάχιστον, θὰ μένη ἄλυτον. Ἀρκεῖ δι' αὐτὸν πάροχον καὶ ἀρκεῖ δι' ὅταν πῆς τὸ ἕνα, θὰ φαντασθῆς ἀμέσως καὶ τὸ ἄλλο, τὸ δίδυμο ἀδελφάκι του.

Αὐτὰ γιὰ τὴν συνάδελφον τῶν «Καιρῶν». Ἐρχεται τώρα ἡ συνάδελφος τοῦ «Σκρίπ», κάπως ἐλευθεριωτέρα καὶ στὴν γλῶσσαν καὶ στὶς ἰδέες συνεπῶς. Μὰ καὶ αὐτὴ—δοο καὶ ἂν μ' εὐχαριστοῦν περισσότερον ἀπὸ τὴν πρώτην, ἀφοῦ τέλος πάντων μεταχειρίζεται μίαν γλῶσσαν τῆς ἀνθρωπότητος—λίγα, πολὺ λίγα πράγματα κατώρθωσε νὰ μᾶς εἰπῆ, ἂν καὶ μὲ τὴν ὀρμὴν ποῦ ἀρχισο μᾶς εἰδειξε πῶς εἶχε νὰ μᾶς εἰπῆ πολὺ περισσότερα.

..

Δὲν θὰ μὲ παρεξηγήσετε ἂν οἶσ' εἰπῶ πῶς καὶ οἱ δυὸ δεσποινίδες εἰδειξαν μ' ἐκείνα ποῦ ἐδημοσίευσαν ἕως τώρα πῶς δὲν κατώρθωσαν—ἢ δὲν ἐφρόντισαν νὰ τὸ κατορθώσουν—νὰ πικραμῶν τὸν φοβερὸν σκόπελον τῆς γυναικείας ἐπιπολαιότητος—καὶ νομίζω περιττὸν νὰ ὁμολογήσω πῶς δὲν ἔχω κενὴν δικαίωμα νὰ ὑπερηφανεύμαι καὶ ἐγὼ γιὰ παρόμοιο κατόρθωμα.

Ἡ ἐπιπολαιότης εἶναι τὸ χαρακτηριστικώτερον σημάδι τοῦ φύλου μας. Εἰς ὅλα μας ἐπιπόλαιαι, καὶ ὅταν παίζομεν καὶ ὅταν σοβαρευόμεθα. Ἀκόμῃ καὶ ὅταν πιάνομεν τὴν πέννα νὰ γράψωμεν καὶ νὰ ὑπογράψωμεν μάλιστα—κυρίως γιὰ νὰ ὑπογράψωμεν—ἐκείνα ποῦ θα δημοσιευθῶν καὶ θα μᾶς ἀνοίξουν τῆς ρεκλάμας τὴν χρυσόπορταν.

Τὸ θεωρεῖτε μικρὸν αὐτό; Νὰ οἶσ' θανατῶν οἱ κομψοὶ μὲν ὄχι μόνον γιὰ τὰ ὄρατα μάτια σας, ἢ γιὰ τὶς ὄρατες τουαλέτες σας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ ὄρατα ἄρθρα σας; Μία τουαλέτα καὶ αὐτά, μία κτυπητὴ τουαλέτα, ποῦ ἔχει μάλιστα καὶ τὸ πλεονέκτημα νὰ μὴν ἀσχημίζει μὲ τῆς μωδίστρας ἢ τῆς καπελοῦς τὸν λογαριασμόν.

..

Θέλω νὰ εἰπῶ πῶς δὲν πειράζει ἂν γράφῃ ποῦ καὶ ποῦ καὶ καμμιὰ ἀπὸ μᾶς, ἔστω καὶ γιὰ λοῦσο, μὰ νὰ γράφῃ πράγματα εὐκόλα, ἐλαφρά, γυναικῆσσια

ποῦ νὰ κρύβουν, ἀπὸ νὰ ξεσκεπάσουν τὴν ἐπιπολαιότητά μας.

Ἡ συνάδελφος τῶν «Καιρῶν» μ' ἔκαμε τόσες φορὰς ἕως τώρα νὰ τρομάξω μὲ τοὺς βαρεῖς, τοὺς ποζάτους, τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς, νὰ τοὺς εἰπῆ κανεὶς, τίλους της, κάτω τῶν ὀπείων, περιείχοντο ὅ,τι καὶ μέσα στῆς πομφόλυγος τὸ σαπυναδένιο περιάλυμμα. Ἡ δὲ συνάδελφος τοῦ «Σκρίπ» ἀπαξε ἕνα μεγάλο ζήτημα—τὸ ζήτημα τῆς μορφώσεως τῶν κοριτσιῶν μας—καὶ τῶκαμε μὲ τὸ χροσιτωμένο ψαλιδάκι της κουρελάκια κουρελάκια, κατὰλληλα μόνον—ἂν παίζῃ ἀκόμῃ μὲ τὶς κοῦκλές της—γιὰ κουκλόπανα.

Ἄν ἔγραφαν ποιηματάκια, διηγηματάκια, χρονογραφήματάκια, ἐντυπωσοῦλες τῆς ζωῆς, καὶ οἱ δυὸ τους, ἂν ἔγραφαμε ἐπὶ τέλους ὅλες «αἱ γράφουσαι Ἑλληνίδες» τέτοια πράγματα, πόσο πῶς μεγάλη φιγούρα θα ἔκαμναμε καὶ πόσο πῶς περισσότερον θα μᾶς ἐδιάβαζαν!

Ἐνῶ τώρα;... Ἀφήτε με! Ἐρχονται στιγμὲς ποῦ λυποῦμαι τὸν χωρὸ τοῦ «Νουμά» καὶ πεισματόνω μαζί του γιὰ τὸ δέχεται τὰ μου δημοσιεύματα τοῦ στέλνω, ὅσο καὶ νὰ μὴ λένε τὶς περισσότερες φορὰς τίποτα.

Ἐπὶ τέλους, νὰ γράφῃ καμμιὰ μας ὅπως ἡ κ. Παρρέν! Μὰ σταθῆτε! Ἡ κ. Παρρέν δὲν εἶναι γράφουσα. Εἶναι «γράφων Ἑλληνίδες» καὶ ὅσοι ἔχετε παρακολουθήσει τὰ ἄρθρα της θὰ μοῦ δικαιολογήσετε αὐτὴν μου τὴν ἀουναξίαν.

Η ΑΡΟΔΑΦΝΟΥΣΑ

ΕΒΓΗΚΑΝ

ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ

„ΡΟΔΑ ΚΑΙ ΜΗΛΑ“

ΤΟΜΟΣ Β΄.

Πουλιούνται στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς

«Ἐστίας» δρ. 5

Οἱ δυὸ τόμοι μαζί δραχ. 6.

Ο „ΝΟΥΜΑΣ“ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ :

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα δρ. 10.—Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. 10

10 λεπτὰ τὸ κάθε φύλλο λεπτὰ 10

ΠΡΟΣΥΛΙΕΤΑΙ: Στὰ κίθσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ἐπιτοκίου Οικονομικῶν, Σταθμοῦ Τριχοδρομίου (Ὁφθαλμιατρεῖο) Σταθμοῦ Ἐπιτοκίου Σιδηροδρομοῦ (Ὁμόνοια) στὸ καπνοπωλεῖο Σαρρῆ (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια) καὶ στὰ βιβλιοπωλεῖα Ἐλευθερουδάκη, Μπέκ καὶ «Ἐστίας» Γ. Κολάρου.

Ἡ συνδρομὴ του πληρῶνεται μπροστὰ καὶ εἶναι γιὰ ἕνα χρόνον πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

3

λοιπὸν Διδασκαλεῖο καλλιμάρμορο. Ποιδε τὴ χάρι μας! Ἀκαδημία ἔχουμε, ἄς εἶναι καὶ κλειστὴ. Τὸ Πανεπιστήμιον, δεῖξά νάχη ὁ Μεγαλοδύναμος, καὶ γερὸ εἶναι καὶ γερὰ δουλεύει. Μονάχα Διδασκαλεῖο μᾶς ἔλειπε γιὰ νὰ τᾶχουμε ὅλα. Εὐτυχῶς βρέθηκε καὶ γι' αὐτὸ ἕθρονος χρηρηγός, καὶ ἔτσι ἡ δουλειὰ μας πάει πρῶτα. Δὲν θὰ μπορῆ πιά κανένας νὰ μᾶς κατηγορήσῃ ποῦ δὲν φροντίζουμε γιὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, ἀφοῦ τόσα παλάτια χτίζουμε γι' αὐτήν.

Κ' εὐτυχῶς δὲν περιορίζομεθα στὸ χτισιμο μονάχα. Βγάζουμε καὶ λόγους γιὰ τὴν ἐκπαίδευσιν μας. Καὶ πρέπει νᾶναι κανένας πολὺ μολιχθρὸς γιὰ νᾶρνηθῆ πῶς δὲν τᾶπε ὄρατα καὶ κοινωβουλευτικώτατα ὁ κ. Στάης, ὅταν ἂν α.

3) ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

ΨΥΧΑΡΗ

ΑΦΙΕΡΩΤΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ

(συνέχεια)

Ἐγὼ ποτὲ μου μήτε προσπάθησα κανὲν νὰ σκοπῶ μπρὸς τὸν κόσμον τὰ λάθια καὶ ἢ τὰ ἐλαττώματά μου. Ἀπλὸ τὸ σύστημά μου, καθὼς βλέπετε, μὰ μοῦ χρησίμισε πολὺ. Πῶς θέλετε ἀλλοῦς νὰ μᾶς πιστέψουνε, σὰ μιλοῦμε γιὰ τὰ προτερήματά μας, σὰ διαφευγένομε τὴν Ἑλλάδα; Μὰ πῶς θέλετε καὶ ἴδιοι μας, ἀμὰ κερκισοῦμαστε γιὰ τὴ λαμπρὴ μας τὴν ὑγείαν, μὴ μέρη νὰ γιαντρεφτοῦμε; Ἀγκαλιὰ, ἢ ἀρρώστια ἢ δικὴ μας εἶναι ἀρρώστια τὸ κάτω κάτω ποῦ γιαντρὸ δὲ χρειάζεται. Ὁ γιαντρός της τοῦλάχιστον δὲν εἶναι στὸ χέρι μας· ὁ γιαντρός της εἶναι ὁ καιρός. Σήμερον βρι-

σκόμαστε σὲ μίαν ἐποχὴ τῆς ζωῆς μας, ἐνοῶ τῆς ἐθνικῆς μας τῆς ζωῆς, ποῦ μπορεῖ νὰ τὴν ποῦμε μισὴ ἐποχὴ, ἐποχὴ διαβατάρικη, ἐποχὴ τῆς μεταβολῆς. Ἀπὸ τὸ ἕνα σημεῖο πηγαίνουμε στὸ ἄλλο, ἀπὸ τὸν ἕναν ὄχτον στὸν ἀντικρουόνε, ἀπὸ τὸν ἕνα κόσμον σὲ κόσμον καινούριον. Μεταβαίνουμε. Ἴσως μάλιστα περνοῦμε, κυριολεκτικὰ καὶ δίχως τόσες εἰκόνας, ἀπὸ τὸν ἕναν τόπον στὸν ἄλλον, δηλαδὴ μ' ἕνα λόγο ἀπὸ τὴν Πόλιν στὴν Ἀθήναν. Καὶ ἀπὸ τὴν Πόλιν νὰ δεῖξω στὰ δυὸ Ἀδέρφια. Τὴν Πόλιν δὲν ταιριάζει νὰ τὴν ξεχνοῦμε, μήτε νὰ ξεχνοῦμε τοὺς Πολίτες. Πολίτες εἴτανε οἱ πρῶτοι Ἀθηναῖοι, καὶ ἡ Ἀθήνα βγήκε ἀπὸ τὴν Πόλιν. Τὸ κέντρο τὸ ἐπαναστατικόν, ἢ ὀδηγήτρα Ἰδέα στάθηκε ἡ Πόλις καὶ ἡ μεγάλη. Ἀπὸ τὰ σπλάχνα της μᾶς ἔβγαλε ὅλους. Ὁ ἐθνισμὸς καὶ ἡ θρησκεία βαστοῦνε ἀπὸ κεῖ. Ἐκεῖ κρεμάστηκε ὁ Πατριάρχης, σὰ νᾶθελαν οἱ Τούρκοι, μὲ τὸν Πατριάρχη μαζί, νὰ κρεμάσουνε στὸ Φανάρι καὶ τὸν ἐθνισμὸν καὶ τὸν ἴδιον.

Τὸ πῶς περιέργον εἶναι ποῦ καὶ ὁ πρῶτος μας ὁ πολιτισμὸς μᾶς ἦρθε ἀπὸ τὴν Πόλιν, μὲ τοὺς πρῶτους Ἀθηναῖους ποῦ σὲς ἔλεγα, μ' ἕνα Μαυροκορδάτο, λόγου χάριν, κατόπι καὶ μὲ τοσοῦς πλούσιους, ἀναθρεμμένους στὴν Πόλιν, ἐπειδὴς ἀναθροφῆ ἔπαρνε τότες ὁ κόσμος στὴν Πόλιν μονάχα.

Οἱ Πολίτες εἴτανε οἱ γραμματισμένοι, ὁ καλλιεργημένος ὁ Ρωμιὸς εἴτανε Πολίτης. Πολίτης καὶ ὁ πλούσιος ὁ Ρωμιός. Ἐδειξα στὸ βιβλίον μου τέτοιους ἕνα δυὸ. Μερικοὺς μάλιστα τοὺς γνώρισκα, ὅταν εἶμυνα παιδί, στὸ πατρικὸν μας τὸ σπίτι, γιὰτὶ ἐγὼ ποῦ σὲς τὰ λέω εἶμαι Πολίτης ἀπὸ τὰ χρόνια τὰ παλαιὰ, Πολίτης τοῦ παλαιῦ καίρου. Φαναριώτισσα εἴτανε καὶ τῆς γιαντῆς μου ἢ μητέρας. Οἱ περισσότεροι πλούσιοι τοὺς πλούσιους ὡς τόσος, καὶ θὰ τὸ θυμᾶστε ἀπὸ κάμποσες ὁμιλίες μας στὸ Προμακασμόν, δὲν τοὺς ἀγαπῶ διόλου· μοῦ κάθονται μάλιστα καὶ στὸ στομάχι. Θὰ τοὺς συνοριστῶ, σὰν ἀρχίσουνε νὰ δουλέθουνε γιὰ τὴν Ἰδέαν, δηλαδὴ σὰν τὴν καταλάβουνε. Ὡς τότες, ἄς πᾶ νὰ βερτζοῦνε οἱ Ἀθηναῖοι μὲ τῶν πλούσιων τὰ ὀνόματα ὅλα τὰ δημόσια τὰ χτῆρια, τὰ σχολεῖα, τὶς Ἀκαδημίες, ἄς πᾶ νὰ τοὺς στήνουνε ἀγάλματα καὶ ἀντριάντες· τὸνομα καὶ ἡ μνήμη τοῦ πλουσιώτερου θὰ λογαριάζῃ στὸ μέλλον πολὺ πῶς ἀπὸ τὸνομα τοῦ πῶς παρακατιανοῦ ποιητῆ, ποῦ ἔγραψε ἄς εἶναι καὶ ἕνα στίχον ἐθνικόν.

Μὰ δὲ μοῦ ἀρέσει καὶ ὁ πολιτισμὸς, ὅπως τὸν ξέρει ὁ πλούσιος. Μᾶς ἐτοίμασε ἄλλη σκλαβιά μὲ τὸν παρὰ του. Ὁ νοῦς πρέπει στὴν Ἑλλάδα νὰ βασιλεύῃ, ἀφοῦ εἶναι τόπος ποῦ τὸν γέννησε ὁ νοῦς, ποῦ ὁ

μόρφωνε με τὰ λόγια τὰ τετράπαχα τὴν παι-
δεῖα μας στὴν περίφημη τελετὴ τοῦ θεμελιώ-
ματος.

Ὁ ἐργολάβος, λένε, ἔσφαξε κ' ἕνα κόκορα
κ' ἔβαψε μὲ τὸ αἷμα του τὰ θεμέλια τοῦ Διδα-
σκαλείου γιὰ ν' αἶνε τὸ χτίριο στερεὸ καὶ καλο-
ροϊζικό. Καλὰ κι' ἅγια δὲ αὐτὰ. Κάποιο δ'
μὴς χορατίζης εἶπε πῶς μποροῦσε ὁ κόκορας
νάντικατασταθῆ ἀξιόλογα μὲ κανένα Μιστρι-
ώτη. Καὶ δὲν εἶχε ἀδικο, θαρροῦμε. Γιατί ἂν
σφαζότανε ἀντὶ τοῦ κόκορα ὁ σχολαστικισμός,
κι' ἂν βαφόντουσαν μὲ τὸ αἷμα του τὰ θεμέλια,
τὸ χτίριο θὰ γινότανε στερεώτερο καὶ θὰ μπο-
ροῦσε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὀρμητήριο τῶν ἀνα-
μορφωτῶν ποῦ θὰ γκρεμίσουν τὴ γελοία πρό-
ληψι καὶ θὰ μορφώσουν ἀνθρωπινώτερα κ' Ἑλ-
ληνικώτερα μιὰ καινούργια γεννεά.

Ὅστε τὰ χτίρια μᾶς λείπουν, οὔτε εἰ λόγοι
οἱ Ὑπουργοί. Ἀπὸ τέτοια, ἄλλο τίποτε ἔ-
κεινο ποῦ μᾶς λείπει εἶναι τὸ μυαλό, καὶ χίλιοι
Μασσαλιῆδες κι' ἂν ξεδεύσουν τὰ πλοῦτη τους,
δὲν μποροῦν δυστυχῶς νὰ τάγοράσουν καὶ νὰ
μᾶς τὸ δώσουν. Ἄν τῷχαμε τὰναθεματισμένο
αὐτό, θὰ μπορούσαμε νὰ βγάλουμε δασκάλους
καλοὺς κι' ἀπὸ ἀχειριῶνες μέσα.

ΔΕΝ ΑΞΙΖΕΙ

δὰ νὰ τὰ παίρνομε κι' ὅλα τὰ πράγματα ἔτσι μὲ χωρατὰ
καὶ μὲ κοροδίες! Χρειάζεται ποῦ καὶ ποῦ καὶ λίγο σο-
βαρό, καὶ μάλιστα ὅταν πρόκειται γιὰ ὑποθέσεις πατριω-
τικῆς ποῦ ἀρετὴ δὲν τηκάνουν! Αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη μα
κι' ἂν δὲν τὴν παραδεχτήτε, λίγο μᾶς νοιάζει.

Ὅρῃστε! Βρέθησαν ἄνθρωποι ποῦ ἐτόλμησαν νὰ σα-
τυροῦν τὴν ὀρθάει τοῦ κ. Καζάζη καὶ νὰ ποῦν πῶς
εἶναι λίγο θεατρικὴ, ἀφοῦ μάλιστα ὁ ἴδιος ὁ κ. Καζάζης
δέχτηκε νὰ μιλήσῃ γιὰ τὴν Μακεδονία μέσα στὸ ἴδιο θέα-
τρο ποῦ παράστησε κι' ὁ κ. Καραβίας τὴν «Μακεδονία»
του. Καὶ νὰ ποῦν ἀκόμα πῶς μὲ τὰ τσιμπούσια καὶ μὲ
τὰ εἰκονογραφημένα ταχυδρομικὰ δελτία—κ' ἐννοοῦν μ'
αὐτὰ, τὸ τιμητικὸ γέμισμα καὶ τὰ δελτία ποῦ κυκλοφο-
ροῦν μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ κ. Καζάζη—μποροῦν νὰ ἐξοντω-
θεῖν οἱ Βούλγαροι, μὰ ἀπὸ τὰ γέλια ποῦ τοὺς προξενοῦμε.

Δὲν εἶναι κουθέντες αὐτὲς νὰ λέγονται καὶ καλὰ θὰ
κάνουν οἱ κ.κ. Χορατίζηδες νάφισουν τὰ χωρατὰ καὶ τίς
εἰρωνεύει τους καὶ νὰ τρέξουν σιμὰ στὸν κ. Καζάζη γιὰ
νὰ τὸν βοηθήσουν στὸν ἔθνικὸ ἀγῶνα του, ὅσο κι' ἂν διε-
ξάγεται στὸ παρὸν μονάχα μὲ λόγια καὶ μὲ τσιμπούσια.

ΤΟ „ΑΦΙΕΡΩΤΙΚΟ

γράμμα» τοῦ κ. Ψυχάρη ποῦ τελειώνει σήμερ, ἐσχο-
λιάσθηκε κάπως παράξενα ἀπὸ τὴν «Ἐστία» τῆς
περασμένης Δευτέρας. Εἶναι εἰρωνικό, λέει ἀπάνου

νοῦς τὸν ἐφύλαξε τὸσοὺς αἰῶνες. Ἀφτό, στὴν παινε-
μένη μου τὴν πατρίδα τὴν Πόλη, καὶ σήμερς ἀκόμη
δὲν καταλαβαίνεται. Πρέπει νὰ καταλαβῆθῃ στὴν Ἀ-
θήνα. Ἐκεῖ πάμε, σὲ τέτοιο σημεῖο θὰ φτάσομε.
Καὶ δὲν τὸν εἰρωνεύομαι διόλου. Εἶναι γεγονός. Δὲν
τὸ βρισκατε τόντις σημαντικὸ, ἅμα ἔγινε μιὰ Ἑλλάδα,
νὰ φανοῦνε ἀμέσως τὸσοι ποιητὰδες, ἀμέσως νὰ γράφε-
ται ἡ γλώσσα ἡ ἔθνικὴ; Πόηση καὶ γλώσσα, τί ἄλλο
θὰ πῆ ὁ νοῦς; Χωρὶς ἀφτό, ἔθνος δὲν ὑπάρχει καὶ
λιγώτερο ἀπὸ κάθε ἄλλο θὰ ὑπάρξῃ χωρὶς ἀφτό ἔ-
θνος Ἑλληνικό. Σὰ νὰ τὸνοιώσε ὡς καὶ τὸ χῶμα, τὸ
ἀθάνατο, ποῦ μὲ τὴ λεφτεριά, τί λέω; μὲ τὸν πόθο
μονάχο τῆς λεφτεριᾶς, ἀντιλάλησε χαρούμενο ἀπὸ
ἀφρη σ' ἀφρη, ὅταν ἀκουσε τραγοῦδι στὸ βουνο.

Δὲ θὰ τὸ δοῦμε τάχα στὴν Ἑλλάδα τὸ βασίλειο
τοῦ νοῦ; Θὰ τὸ δοῦμε. Μπορεῖ μάλιστα ἡ θυγα-
τρούλα σας νὰ τὸ δῆ καλῆτερὰ ἀπὸ μᾶς—σὰ γερᾶρη.
Ἀφτὴ θάγαπήσῃ καὶ τὴ γλώσσα μας. Ποῖος τῆ;
χρωστᾶ μεγαλύτερη ἀγάπη ἀπὸ τὰ κορίτσια; Εἶναι
ἡ γλώσσα ποῦ μὲ μιὰ λέξη θὰ σὰς πῆ τὸ παιδί σὲ
δ,τι νοιώθει, μαμὰ, σὰν παίζει, μάννα, σὰν ποῦ,
μπτέρα, σὰ γίνῃ πιά μῆτέρα κι ἀφτὴ. Δὲ λέει πο-
ποτε ἡ ξερὴ μῆτηρ. Βλέπετε λοιπὸν τί πλοῦσια
γλώσσα ποῦ ἔχομε καὶ γυρέβομε ἄλλη. Δὲν τὴ γυ-
ρέβομε, μᾶς τὴν ἔφεραν τὰ περιστατικὰ ποῦ σὰς

κάτου ἡ «Ἐστία», καὶ ἂν ἔπρεπε ποτὲ ὁ κ. Ψυχάρη
νὰ εἰρωνευθῆ κυρίαν, ἔστω καὶ ἂν ὁ σύζυγός της
δὲν ἐφάνη συνεπὴς πρὸς οἰασθήποτε ἀξιώσεις, ὅς θὰ
εἶχε τυχὸν ὁ μετερχόμενος τὴν εἰρωνίαν ὡς ὄπλον
ἐκδικήσεως».

Ποῦ τραγικὰ τὰ παίρνει τὰ πράγματα, παρὰ τὴν
συνήθεια της, ἡ ἀγαπητὴ μας «Ἐστία». Ὁ κ. Ψυ-
χάρης οὔτε τὴν κ. Ἐπισκοποπούλου εἰρωνεύεται στὸ
γράμμα του, οὔτε τὸν κύριον ζητᾷ νὰ ἐκδικηθῆ.
Στὴν κυρίαν ἀπευθύνεται μὲ μεγάλο σεβασμὸ καὶ μὲ
μεγάλῃ ἀδρότητα. Μὰ κι' ὁ κ. Ἐπισκοποπούλος δὲν
θάμεινε καθόλου δυσκρεστημένος ἀπ' αὐτό, ὅσο κι' ἂν
τοῦ τὰ ψέλλει κάπου κάπου—ἀπαλὰ ὅμως κι' εὐγε-
νικώτατα πάντοτε—γιὰ τὴν ψύχῃ ποῦ θὰ θου-
μαζῆ τὰ ξένα καὶ νὰ μιλήρ μονάχα γι' αὐτὰ.

Ἐχει ἀκόμα ἀδικο ἡ «Ἐστία» ποῦ λέει πῶς ὁ
«Νουμάς» δὲν ἔπρεπε νὰ δέχθῃ πρὸς δημοσίευσιν τὸ
γράμμα. Τέτοια ἀσεβεία δὲν θὰ τὴν ἔκανε ποτὲ ὁ
«Νουμάς», νὰ πορρίψῃ δι' ἄλλο ἀρθρο μὲ τὴν ὑπογραφή
τοῦ κ. Ψυχάρη ἢ μὲ ἕποια ἄλλη γνωστὴ ὑπογραφή,
ὅσο κι' ἂν δὲν συμφωνῶσε μὲ τίς ἰδέες τοῦ ἀρθρογράφου,
ὅσο κι' ἂν τὸ ἀρθρο δὲν εἶχε τὴν ἀξία καὶ τὴν
βαρύτητα ποῦ ἔχει τὸ «ἀφιερωτικὸ γράμμα» τοῦ κ.
Ψυχάρη.

Δὲν βλέπομε νὰ ὑπάρχῃ κανένας λόγος γιὰ νὰ-
παντήσομε πλατύτερη στὴν ἀδικωτάτῃ κατηγορίᾳ
τῆς «Ἐστίας». Τὴν πληροφοροῦμε μονάχα πῶς ὅσα
τῆς εἶπαν γιὰ τὴ «Κριτικὴ» εἶναι ψέματα χονδρο-
ειδέστατα γιὰτί, καθὼς ὅλος ὁ κόσμος τάκουσε ἀπὸ τὰ
χρυσοστόματα τῶν ἐκδοτῶν τοῦ ἐγκριτωτάτου αὐτοῦ
περιοδικοῦ, ἡ «Κριτικὴ» δὲν ἐδέχτηκε νὰ δημοσιεύσῃ
τὸ ἀρθρο, ὅχι ἐπειδὴ «ἔκρινε ἔμπρησ τὴν ἀνάμειν μιᾶς
Κυρίας εἰς τὰ πάθη τοῦ Ψυχάρη», ἀλλ' ἐπειδὴ—ὅ-
πως εἶναι τὸ ἀληθινὸ—ἐφαντάστηκε, ὅτι ὁ κ. Ἐπι-
σκοποπούλος ἐπαινέται πολὺ στὸ «ἀφιερωτικὸ γράμ-
μα», καὶ δὲν ἠμποροῦσε νὰ γίνῃ αὐτό, ἀφοῦ ὁ ἐπαι-
νούμενος δὲν ἐσεβάσθη καθόλου ὡς τῶρα τὴν γλωσ-
σολογικὴν καὶ ἰδεολογικὴν ἡγεσίαν τῶν δυὸ
ἐμπνευσμένων μουσικῶν ποῦ τὴν διευθύνουν. Ἄλ-
λωστε κι' ἡ ἴδια ἡ «Ἐστία» τὸ διόρθωσε τὸ λάθος
τῆς στὸ φύλλο τῆς περασμένης Τετάρτης κ' εἶπε
τοὺς ἀληθινούς λόγους ποῦ ἀνάγκασαν τοὺς ἐγκριτω-
τάτους νὰ πορρίψουν(!) τὸ ἀρθρο τοῦ κ. Ψυχάρη.

Ο κ. ΚΑΖΑΖΗΣ

εἶναι καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ἀρα δι-
μόσιος ὑπάλληλος. Τὸ ἴδιο κι' ὁ κ. Μαγγίνας.

Τὸ ἴδιο καὶ δυὸ τρεῖς ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἀρειμα-
νίους κυρίους τῆς ἐταιρίας πρὸς παράστασι ἀρ-
χαίων δραμάτων, ποῦ ἐσύνταξαν τὸ περίφημο
συχωροχάρτι γιὰ τὸ Καρνάβαλο τῆς φιλολογι-
κῆς Σχολῆς.

Οἱ κύριοι λαιπὸν αὐτοί, ὅχι ὡς ἰδιῶτες πιά,
ἀλλ' ὡς ὑπάλληλοι τῆς Πολιτείας ἔβρισαν βα-
ναυσώτατα τὴν ἴδια τὴν Πολιτεία στὸ ἀνόητο
αὐτὸ ψήφισμά τους, ἀφοῦ ἀναγνωρίζουν ὡς «ἐν-
θου» τὴν ἐξέγερσι τῶν φοιτητῶν, τὴν ὅποιαν
ἡ Πολιτεία ἐχαραχτήρισε ὡς «στάσι» καὶ γι'
αὐτὸ ἔχει προφυλακίσει ἀρκετοὺς ἀπὸ τὴν «ἐν-
θου» Πανεπιστημιακὴν νεολαίαν» τοῦ ψηφί-
σματος.

Μεγάλο λόγο δὲ λέμε. Τοῦτο μονάχα :
Πῶς ἂν οἱ νόμοι ἐλιττευροῦσαν κανονικώτερα,
ἔπρεπε ὁ κ. Καζάζης κ' οἱ ἀξιότιμοι συνάδελ-
φοί του νὰ προσκληθοῦν ἀπὸ τὸν κ. ἀνακριτὴ
καὶ νὰ δώσουν λόγο γιὰ τὸ ἀσεβέστατο καὶ ἀ-
νοητότατο ψήφισμά τους, μὲ τὸ ὅποιον ἔβρισαν
καὶ τὴν Πολιτείαν καὶ τὴν Λογικὴν.

Ο ΚΑΗΜΕΝΟΣ

ὁ Μαίτερλιγκ φτῆνὰ τὴν γλύτωσε ἀπὸ τοὺς κριτικούς
τῶν ἐπνευρίδων μας. Πρὶν ἐρθῆ ὁ θιασός του ἐδῶ,
τὸν ἐχαραχτήρισαν ὡς ἀσχηματῆ καὶ λίγο ἐλειψε
νὰ ζητήσουν καὶ τὴν ἐπέμβασι τοῦ καπετᾶν Ἀρ-
κούδα τῆς Φιλολογικῆς Σχολῆς γιὰ νὰ σπεύσῃ μὲ
τοὺς σανιδάδες του κ' ἐμποδίσῃ τίς προδικτικῆς πα-
ραστάσεις του.

Τῶρα ποῦ ἦρθε ὁ θιασός του ἐδῶ κ' ἔδωσε τίς
ὀρμημένες παραστάσεις, κατασκοτώνονται ποῖος νὰ
τὸν θαυμάσῃ περισσότερο καὶ ποῖος νὰ πρωτοδείξῃ
πῶς τὸν ἐνοιῶσε βαυτῆρα.

Ὁ Μαίτερλιγκ εἶναι, βλέπετε, μεγάλος ποιητῆς
κ' ἔχουν δημοσιεύσῃ στίς Εὐρωπαϊκῆς ἡμερῆδες
ἄρθρα κι' ἄρθρα γι' αὐτόν. Εἶναι λοιπὸν μεγάλος,
ὅχι μονάχα γιὰτί ἔχει γράφῃ μεγάλα ἔργα, ἀλλὰ
καὶ γιὰτί μπορεῖ νὰ βγάλῃ ἀκοπα καὶ μεγάλας
κριτικὸς χίλιους στὴν ὄρα. Τὰ καλὰ ἔργα εἶναι
ἔτσι, καὶ μονάχα λίγο κόπος χρειάζεται γιὰ νὰ
τὰ κἀνῃ κανένος Ρωμέικα, μετεφράζον τὰς τὰ.

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ

ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

- Α. ΠΑΛΛΗ : "Οἰστὴ καὶ Χατζιδάκις.
- Α. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑ : "Ἀρθρο.
- Γ. ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ : "Τρελλὰ τραγοῦδια».
- Β. ΓΕΩΡΓΙΑΚΗ : «Ἀγιοβασιλιὰτικο ὄνειρο». (Διή-
γημα) κτλ.

εἶπα πιά ἀπάνω. Ὁ δασκαλισμός μᾶς ἦρθε ἀπὸ τὴν
Πόλη, ποῦ καὶ σήμερς ἀκόμη εἶναι τῆς καθαρέβου-
σας τὸ κάστρο. Πρέπει θαρρῶ νὰ λογαριάζομε καὶ
τὴν καθαρέβουσα μέσα στίς δευσιδαιμονίες ἐκεῖνες
ποῦ λέγαμε καὶ ποῦ κολακίζεταί τὸ φιλότιμο μὲ
δάφρες. Ὁ δυστυχισμένος, ὁ παρατημένος ἀπ' ὅλους,
ὁ σκλάβος ὁ Ρωμιός νοιώθει τὴν ἀνάγκη νὰ πείσῃ
τὸν κόσμο πῶς θαστάει ἀπὸ προγόνους ξακουστούς,
ἀπὸ γένους θεϊκοῦ. Νομίζει πῶς μὲ τὴν καθαρέβουσα
τάποδεῖχνη, ἀφοῦ τὴν πιστέθει πῶς εἶναι σὰν ἄλλη
ἀττικὴ, τοῦλάχιστο σὰν ἄλλη ἀρχαία, γιὰτί ἀκόμη
δὲν ξέρει, δὲν ἔμαθε ἀκόμη καὶ δὲν τὸ βλέπει πῶς ἡ
δημοτικὴ μὲν θὰ τὴν τιμήσῃ, μὲν θὰ τοῦ ἀνα-
σκάψῃ τὰ περγαμηνὰ του τὰ προγονικά, σὰ μοναχο-
κόρη τῆς ἀρχαίας ποῦ εἶναι, σὰν ἄλληνην παράδοσι
ἔθνικὴ στὴν Ἑλλάδα. Μὰ ἔνα κάποιο φιλότιμο, μιὰ
κάποια ἔλλειψη ἐπιστήμης, ὅς τὸ ποῦμε πιά ἐξ-
στερα, ἡ ἀμάθεια, τί ἄλλο σημαίνουνε παρὰ πῶς
τὸ ἔθνος μᾶς δὲ πρόφτασε ἀκόμη νὰ προκόψῃ ὅπως
θὰ προκόψῃ κατόπι; Κανένας δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ
πειράξω καὶ θάπορῆσομε μερικοὶ ποῦ μιλοῦμε γιὰ
τὴν ἀμάθεια, σὰ μιλοῦμε γιὰ τὴν καθαρέβουσα. Τὴ
μαθαίνομε σὰ βιβλία καὶ γιὰ τοῦτο μᾶς φαίνεται
πῶς εἶναι μάθησι νὰ τὴν ξέρομε. Μάθησι θὰ δεῖ-
ζομε ὅταν ἀπαλλαχτοῦμε ἀπὸ τὴν πρόληψι, ὅταν

ἀκούσομε τὴν ἐπιστήμη, ὅταν καταλάβομε τὴν
ποίησι, ὅπως τὴν καταλαβαίνει κάθε λεύτερος λαός,
καὶ ἡ καθαρέβουσα ποῦ τὴν ἔχομε σήμερς γιὰ τὸ
ἀφρον ἄφρο τοῦ πολιτισμοῦ, θὰ δοῦμε ὑστερώτερα
πῶς μοιάζει πολὺ περισσότερο σὰν ἀπομεινάρη τῆς
καταραμένης τῆς σκλαβιάς, ἔσως ἀπ' ὅλα τὸ φοβε-
ρώτερο, γιὰτί δὲν ἀφίνει τὸ ἔθνος νάφθῃ στὴν ἀλη-
θινή του τὴ συνείδησι. Δὲν τὸ ἀφίνει νὰ γνωρίσῃ
τὴ γλώσσα του, δηλαδὴ τὴν ψυχὴ του, δηλαδὴ τὴν
ἀλήθειαν.

Νὰ μὴν τὰ πολυλογοῦμε· σὲ ὅλα μᾶς καὶ στὴ
γλώσσα μᾶς, καὶ στὸ νοῦ μᾶς, καὶ στὴν καρδιά μᾶς,
καὶ σὲ κάποια προτερήματά μᾶς ἀκόμη, σήμερς,
στὸ ἀνεξάρτητο βασίλειο, στὴν Ἑλλάδα, ἔχομε τίς
συνήθειες τῆς σκλαβιάς, ποῦ τίς φέραμε ἀπὸ τὴν
Πόλη. Τὸ ἕνα στοιχεῖο παλέθει μὲ τὸ ἄλλο. Τὰ
ἱστορικὰ μᾶς τέτοια εἶναι, καὶ γιὰ τοῦτο σὰς εἶπα
πῶς βρισκόμαστε σὲ μισὴ ἐποχὴ. Ἀξίζει, ὅσο βα-
στᾶ, νὰ τὴ σπουδάζομε, καὶ σὰ κοινωνικὰ καὶ σὰ
ψυχολογικὰ μᾶς, γιὰτί γλήγορα θὰ περάσῃ. Ἐχει
καὶ κάμποσα περίεργα νὰ μᾶς μάθῃ. Γνωρίσματα
τῆς σκλαβιάς θὰ βροῦμε καὶ καὶ ποῦ δὲν τὰ προσμέ-
νομε. Ἄν τὸ ξεδιαλίσσομε καλά, θὰ δοῦμε πῶς ἡ
μετριοφροσύνη κ' ἡ περηφάνεια, λόγου χάρι, ποῦ εἶναι
τὰ δυὸ ἀφρά, τοῦλάχιστο ἕνα εἶδος μετριοφροσύνης